

Pošta pod prometnim ministrstvom.

Zadnji dve leti se prav pogosto citirajo nekateri datumi kot važni, vprav zgodovinski dnevi naše države. Za pošto, telegrafsko telefonsko stroko in njeno osebje je tak važni dan 10. dec. 1930. Tega dne je kr. vlada izločila p. t. t. stroko iz resora ministrstva za gradnje in jo priključila v resor ministrstva za promet. Ob tako pomembnem dogodku ni dovolj, da naš list samo registrira to izpremembo, temveč da jo tudi komentira in zavzame stališče nasproti temu dejstvu.

Pravijo, da je vsaka ločitev težka. Menimo, da ne kršimo pravila vljudnosti in dolžne discipline, če povemo odkritosrčno: vsemu p. t. t. osebju — če je kje kaka izjema, samo potrjuje pravilo — je ločitev od gradbenega ministrstva neverjetno lahka. Naš list in naša organizacija nista nikoli skrivala, da se p. t. t. stroka in njeno osebje ne počuti dobro v tej nenaravni zvezi. Nikoli nismo mogli razumeti, zakaj je pošta pod gradbenim ministrstvom in nikoli nam ni šlo prav v glavo, kako smo se znašli poštarji v skupni družbi s cestarji, arhitekti in hidrotehniki. Imeli smo vtis, ko da bi bila na tak način pošta prav tako lahko združena s katerim koli drugim ministrstvom.

Tako ali podobno smo napisali v tem listu že takoj ob izgubi lastnega ministrstva in istočasni priključitvi h gradbenemu ministrstvu. V bistvu isto smo naglašali v spomenicah na kr. vlado in na samega g. predsednika vlade. Čutili smo in prepričani smo bili, da taka nesorodna zveza ne more dolgo držati, da se mora vprašanje pošte, telegrafa in telefona, tako v interesu stroke kakor v interesu države, na ta ali oni način reformirati.

Težka je bila preizkušnja teh 20 mesecev, odkar smo izgubili lastno ministrstvo. Še težje je bilo sodelovanje z nam docela tujo, nesorodno gradbeno stroko. Danes, ko je prišla pošta zopet pod novo streho, se malo izprašamo: kako se počutimo pod novo firmo, ali smo dosegli ono, kar smo želeli, in kaj imamo pričakovati od novega stanja?

Kdo bi tajil, da se naš ideal ni izpolnil; je pač težko z ideali. Naš ideal je bil in ostane: **ministrstvo pošte in telegrafa!** Lastno ministrstvo, lastno hišo bi želeli imeti. Saj je imela naša stroka svoje lastno ministrstvo od dneva zedinjenja, to je od 1. dec. 1918. leta pa vse do 3. aprila 1929.

Toda računati moramo z dejstvi. Kr. vlada je ukinila pošto ministrstvo, ga bila začasno pridělila gradbenemu ministrstvu, a ga sedaj spojila s prometnim ministrstvom. Če izključimo omenjeno idealno rešitev, lahko mirne duše zatrdimo, da je to izpremembo navdušeno pozdravilo celokupno p. t. t. osebje, ki je ne le veselo, marveč tudi s ponosom in zadoščenjem sprejelo vest, da se združi z železničarji.

Po izgubi lastnega ministrstva smo imeli poštarji troje želja: 1. da dobimo nazaj svoje ministrstvo; 2. če to ni mogoče, da pridemo pod prometno ministrstvo; 3. a ko bi tudi to ne šlo, da se prideli pošta trgovinskemu ministrstvu, kakor je bilo to v bivši avstro-ogrski monarhiji. Da se ne bi reklo, da pišemo to samo zdaj po dovršenem dejstvu, naj ponatisnemo odstavek iz uvodnika »Poštne glasnika« št. 11. od 11. aprila 1929, v katerem smo napisali ob ukinitvi poštne ministrstva med drugim tole:

«Kadarkoli je bil govor o redukciji ministrstev, se je omenjalo tudi ministrstvo pošte in telegrafa. Zato nas v tem pogledu ni ravno presenetil zakon o vrhovni državni upravi, s katerim se je ukinilo naše ministrstvo. Ne moremo pa tajiti, da nas je presenetil v tem, da se je spojilo pošto ministrstvo z gradbenim ministrstvom. Pošta, telegraf in telefon je prometna ustanova. Zato smo trdno pričakovali, da se spoji naše ministrstvo s prometnim ministrstvom. Železnica in pošta, to ste glavni žili vsega prometa, zato bi bilo razumljivo, ako bi se združili obe v enotno prometno ministrstvo.»

Naša radost nad pridelitvijo k prometnemu resoru je torej odkrita in iskrena. Mimo idealne rešitve se je rešilo to vprašanje na najboljši, naprimernejši in najučinkovitejši način. Ako bi ne bilo ničesar drugega, nas mora že zadovoljiti dejstvo, da smo se razšli s stroko, ki nam je ostala po 20 mesecih skupnega življenja prav tako tuja ko prvi dan, in pa priznanje, da smo res prometna ustanova, ki spada po svojem težkem, odgovornem, nevarnem in neprestanem danonočnem delu v isto vrsto z železničarsko stroko.

Ali bo zdaj boljše ali slabše? — tako se izprašujemo te dni p. t. t. uslužbenci med seboj. Definitivna sodba je danes seveda še mnogo preuranjena. Saj se formalno še nismo zedinili, likvidacija bo rada trajala par mesecev, glede prejemkov ostanemo poštarji do novega proračuna ob lastnem dosedanjem budžetu. Po vsem tem je skoro z gotovostjo sklepati, da se naše razmerje pred 1. aprilom 1931. ne bo bistveno izpremenilo. Ne na bolje, ne na slabše. Kako bo kesneje, kdo ve? Razočaranja niso izključena, vendar smemo upravičeno imeti polno nade, da pričakujemo poštarji od novega stanja vsestransko izboljšanje. Čeprav malo zgodaj, vendar ne bo škodilo, če že danes ugotovimo glavne točke, o katerih pričakujemo poštarji kaj dobrega in koristnega — tako za stroko kakor za sebe.

1. **Avtonomija stroke.** To najbolj in najprej potrebujemo. Izgubo lastnega ministrstva bi preboleli, če se nam da samostojna uprava. V gradbenem ministrstvu je nismo imeli, pa ni bilo dobro za stroko. V novem ministrstvu jo upravičeno pričakujemo. Prometno ministrstvo ima zdaj namreč generalno direkcijo za železnice. Nič ni bolj logičnega in doslednega, kakor da dobi sedaj še generalno direkcijo za pošte. Obe generalni direkciji — samostojni za svojo stroko — bi bili podrejeni skupnemu prometnemu ministrstvu.

2. **Poseben zakon o prometnem osebju.** Kakor znano, velja za vse državne nameščence skupni, splošni uradniški zakon, edino za železničarje ne velja ta zakon, ker imajo svoj lastni zakon o državnem prometnem osebju. Dolgoletna zahteva poštarjev in njihovih organizacij je, da bi dobilo tudi p. t. t. osebje svoj spcialni zakon. Zdi se, da je sedaj ta kardinalna zahteva s spojitvijo s prometnim ministrstvom avtomatično rešena. Ne moremo si namreč misliti, da bi bilo osebje istega resora podeljeno na dva različna zakona, nasprotno smo prepričani, da nas ni treba obči uradniški zakon nič več zanimati, nego le še zakon o prometnem osebju, ki se talkisto nov izdeluje. Ta zakon se sicer v bistvu, posebno v plačah, ne razlikuje mnogo od splošnega uradniškega za-

kona, vendar bi bilo z njim rešeno marsikatero naše vprašanje. Da omenimo samo znatno krajšo službeno dobo, ki je za naporno p. t. t. prometno službo prav tako potrebna in umestna.

3. **Specialne doklade.** Železničarji vseh kategorij — uradniki in nižji uslužbenci — prejemajo že od 1. aprila t. l. dalje posebne doklade na službo, kakršne doklade prejemajo razen poštarjev in učiteljev menda že vsi resori drž. uslužbenstva. Celoletna borba poštarskih strokovnih organizacij, da bi dobilo tudi p. t. t. osebje take doklade, je bila zaman in smo že popolnoma obupali. Zdaj nam vstaja zarja novega upanja. Upravičeno pričakujemo, da g. prometni minister ne bo dopustil, da bo en del njegovega personala drugače nagrajen kakor drugi del, pa tudi od vlade ne smemo misliti, da bi osebje istega ministrstva različno tretiralo, da bi ga nekako delila v prvo in drugorazredno osebje. Večji pomislek je v tem, ali je to vprašanje pred novim proračunom finančno izvedljivo. Z novim proračunskim letom pa utegne biti z novim zakonom likvidirano to vprašanje i za železničarje i za poštarje.

4. **Pogodbene pošte.** V boju za poddržavljenje pogodbenih pošt in za postavitev pog. poštarjev v red državnih uslužbencev se je organizacija vedno sklicevala na železničarje kot drugo prometno stroko. Tam ni pogodbenih postaj, najmanjša postajica je državni urad, in ni pogodbenih postajnih načelnikov, ampak so vsi državni uradniki. Sodimo, da bo sedaj mogoč dosti uspešnejši boj, da se poddržavijo vse prometne ustanove, torej tudi pog. pošte, in da se prevedejo naši pogodbeni poštarji za uradnike III. kategorije.

5. **Režijska vožnja.** Načeti bo treba tudi to vprašanje. Osebje istega ministrstva naj bi imelo iste ugodnosti na železnici, tako za uslužbenca kakor za njih blago, kakor jih imajo sedaj železničarji. Najprej bo treba izposlovati polovične vožnje za pogodbene poštarje, kesneje pa za vse režijske karte. Ako ne bi šlo drugače, vsaj v omejenem številu.

6. **Organizacijski in zadružni pogledi.** Tukaj se odpira poštarjem široko polje. Naša organizacija je vedno iskala stike z železničarskimi organizacijami in smo v važnih zadevah večkrat složno skupaj nastopili. Sedaj po združitvi v isto ministrstvo ne bo več utopija misel na unijo med poštarsko in železničarsko organizacijo, ki bi bila velikanškega pomena. Še dalekosežnejše načrte in upe gojimo z železničarsko nabavljialno zadruho, bogato in blagotvorno ustanovo, ob kakršni se naše revno zadružništvo kar izgubi.

Res, da pada v to kupo radosti tudi nekaj grenkih kapelj. Ta mesec bi se bila imela izvršiti še nadaljnja napredovanja v 1. in 2. skupino II. kategorije, a so zdaj zaradi te izpremembe padle v vodo. Tudi je vobče napredovanje v resoru prometnega ministrstva — vsaj v področju ljubljanske železniške direkcije — neugodnejše nego je bilo v gradbenem ministrstvu. Upajmo, da se bo tudi to izboljšalo in da bo celokupno p. t. t. osebje blagorvalo dan, ko je kr. vlada združila poštarje in železničarje v skupno prometno ministrstvo. Bog daj, da bi p. t. t. osebje v svojih nadah ne bilo prevarano, zakaj to osebje zasluži polno pažnje in upoštevanja.

Uradniški zakon in ptt. osobje.

Savez je poslal predsedniku Državnega sveta in predsedniku Komisije za izdelavo uradniškega zakona gospodu dr. Niku Periću naslednje pismo:

Vsa prizadevanja gospoda ministra za gradnje, posebno gospoda predsednika kraljevske vlade, da se poštanim, telegrafskim in telefonskim uslužbencem poboljšajo materialne nagrade za prenaporno dnevno in nočno delo, so ostala za naše osobje samo ideal in nada. Resnica je, da ideal in nada ne nasluta, toda vsaj brani pred obupom. Biti državni uradnik-uslužbenec in biti obupanec, pomeni pravo kugo za državo in državno službo.

Naša strokovna organizacija čuva vse vrste p. t. t. uslužbencev od te grehote, dopovedujoč vsemu članstvu, da je naša kraljevska vlada ob priliki reševanja mnogih državnih problemov vzela v proučevanje tudi uradniški zakon, da ga temeljito izpremeni, a to po zahtevah časa in življenja. Da bi bile izpremembe tega zakona čim pravičnejše, prosi naša strokovna organizacija g. predsednika komisije, da kot priznani pravnik pravilno oceni naporno delo in riskantno življenje potujočega poštnege osobja na železnicah in da se zanje v novem zakonu naglasi, da veljajo zanje glede službene dobe in glede dosežanih pravic na polno pokojnino določila zakona o prometnem železniškem eksekutivnem osobju. Kolikšni nevarnosti je izpostavljeno to osobje, je zadosten dokaz to, da ne sprejemajo zavarovanja njihovega življenja niti zavarovalne družbe niti samo prometno ministrstvo.

Polna obzornost in človekoljubnost odločilnih činiteljev se mora vidno izraziti v novem zakonu pri skrajšanju službene dobe

našim telefonistkam, ki nosijo na glavi kovinast obroč s slušalkami, kakor obsojenci okrove na nogah.

Glede na to, da se na vsem kulturnem svetu p. t. t. uslužbenci zaradi posebnosti njihove službe izjemno tretirajo, zahteva organizacija za vse ostale panoge delovnega strokovnega osobja: na poštah, telegrafih, v poštini hranilnici, terensko-tehničnih sekcijah telefonskih centralah, mehaniških delavnicah, radiopostajah, poštinih garažah, poštino-carinskih skladiščih in v p. t. skladiščih in v vseh p. t. direkcijah — maksimalno služenje v državni službi 30 let.

Naša strokovna organizacija prosi, da lahko doseže strokovno osobje v p. t. t. stroki vsa zvanja in položaje, kakor so to redni pojavi v drugih strokah. Da se v prehodnih določilih novega zakona predvidi pravica za dosego 1. a skupine in izenačenje z nadomestikom razlike na plači za vse p. t. t. uslužbenca. Da s p. t. t. uslužbenci poročeno žensko osobje uživa vse zakonite pravice, kakor z učitelji poročene učiteljice.

Gospod predsednik, prosimo Vas, da sprejmete posebne izraze naše polne udanosti in simpatije nasproti plemeniti osebnosti in visokemu državnemu faktorju.

Predsednik Saveza p. t. t. uslužbencev:

Toma S. Jovanović.

Prepis takega pisma je poslal Savez tudi gospodu ministru za gradnje, gosp. pomočniku gradbenega ministra in gosp. dr. Miki Jovanoviću, predsedniku Glavnega uradniškega saveza in članu komisije za izdelavo uradniškega zakona.

Deputacija pogodbenih poštarjev v Beogradu.

Že 6. februarja t. l. se je predstavila deputacija pogodbenih poštarjev gospodu ministru za javna dela ter mu podrobno obrazložila svoj težki finančni položaj. Sedaj ob sestavi državnega proračuna za l. 1931/32. je gospod minister za gradnje vstavil znesek pet milijonov dinarjev kot povišek plač pogodbenim poštarjem, kar bi zneslo 25 % poviška od današnjih prejemkov. Da nam pa ne bi finančno ministrstvo v kaki stiski črtalo ali znižalo tega zneska, se je pokazala nujna potreba takojšnje intervencije pri gosp. finančnem ministru.

Vrli tovariš Tkalc iz Andrijevcv je pozval tov. Stojišića iz Čortanovcev in tov. Engelmāna iz Šmartna, da skupno nadaljujejo že v februarju t. l. započeto delo. Dne

4. t. m. so posetili finančnega ministra, a ker je bil na potovanju, jih je sprejel njegov pomočnik g. dr. Letica. Zabeležil si je prošnjo in obljubil pomoč. Istega dne popoldne so obiskali naši zastopniki pomočnika gradbenega ministra g. ing. Ratajca in načelnika g. Tuteka. Oba sedaj že poznata težko službeno stanje kontraktualnih poštarjev, zato sta oba gospoda prav živahno razpravljala o tej zadevi ter posebno odobraval poset finančnega ministrstva. Dne 5. t. m. dopoldne in popoldne so posetili prometno ministrstvo, da poizvedo zaradi ugodnosti pogodb. poštarjev na državnih železnicah. Dne 6. t. m. so obiskali različne odseke in urade v zadevi načina in subvencije našega prepotrebne penzijskega fonda. V prostem času in o večerih so sestavljali nov osnutek pravilnika o pokojninskem fondu, katerega prinese v doglednem času »Poštni glasnik«.

90-letnica poštne znamke.

Pred 90 leti se je prvič rabila poštna frankovna znamka, in sicer na Angleškem. Prva poštna znamka, ki jo je bilo moči nalepiti na pismo, je bila črna in penska znamka z znano idealizirano glavo kraljice Viktorije. Začetnik ideje pa je bil sir Rowland Hill, prvotno učitelj, kasneje pa generalni poštar angleške poštne uprave. O tem, kako je prišel Hill na misel plačevanja poštne vobče in na rabo poštne znamke posebej, pripoveduje romantičen dogodek:

Ko je prišel angleški poštni reformator Hill neki dan leta 1838. na svojem popotovanju v krčmo nekega manjšega mesta, je videl na svoje oči, kako je prinesel pismo-voja natakariči pismo od njenega fanta. Za odpravo pisma je zahteval 2 šilinga. Dekle je sprejelo pisemce, obračalo ga na vse strani, a čez čas ga je dala nazaj dostavljaju z opombo, da pisma ne sprejme, češ da je poština predraga. Natakariča ni vedela, koga ima pred seboj, zato je rekla, da že tako ve,

kaj ji je izvoljenec hotel povedati. Neznane mu tujcu je izdala skrivnost, da imata sestanke z ljubčkom po raznih, že prej dogovorjenih označbah, ki jih pošiljatelj na nesumljiv način označi na pisemskem ovoju in da že vse vé, če le pogleda na gotove znake na kuverti, in ti so ji toliko kolikor vsa pisemska vsebina. Pripomnila je tudi še, da je vse to zastoj, kar je še posebno veliko vredno! (Do tiste dobe namreč so se odpravljala pisma, ne da bi pošiljatelj poravnal poštino, in šele naslovnik je plačal poštino ob prejemu lista.)

Rowland Hill je z zanimanjem poslušal deklico. Izdal se seveda ni; samo nekoliko na smeh se je držal, ko se je deklica radovale, da je na tako zvit način preslepila angleško pošto...

Ta dogodek, ki je sam na sebi vsekako neznaten, je bil vrlo važen. Angleški generalni poštar je spoznal način, kako prihaja pošta ob velik del svojih dohodkov. Zato se je odločil za dve rešitvi, in sicer s tem, da zmanjša poštino, in pa da pride v uporabo

Norveško poštarstvo.

Norveško p. t. t. osobje se deli na pet skupin: 1. na strokovno izšolane uradnike; 2. poduradnike; 3. poštarje; 4. upravitelje pošt; 5. selske listonoše.

Strokovni uradniki začnajo kot dijaki. Pri strokovni izkušnji se zahteva 17. leto starosti, znanje norveškega, nemškega in angleškega jezika, računstva in zemljepisja po smernicah, ki veljajo za srednje šole, zdravniško in npravstveno izpričevalo. Sprejemajo se študentje in študentke, a žensk vsekako manj. Po dveh mesecih preizkušnje na kakšni manjši pošti, pride 15 mesečna učna doba, od katere pripadajo 2 meseca na službo na ambulančnih ali pomorskih poštah. V tem času se uče mladeniči prometne predpise ob nadzorstvu poštarja. V isti dobi si morajo osvojiti temelje francoščine. Poštni dijak mora delati dnevno pet ur. Prakso sklene trimesečni teoretični tečaj, v katerem se uče praktikantje razen poštne predmetov tudi jezike. Po izkušnji dobe kandidatje dvojno diplomu, eno iz praktičnega dela, drugo pa iz izkušnje. S tema diplomama je absolvent tečaja imenovan za poštnege asistenta. Diak ima 75 norveških kron plače, če stanuje pri starših, a 112 kron, če ne stanuje pri svojih. Strokovni pouk izvršuje poseben odbor, v katerem sta dva tajnika višjega poštnege ravnanstva in en uradni načelnik. Poštni asistent napreduje za ekspeditorja in kontrolorja. Te tri kategorije uradnikov so zastopane v poštini ambulančni in pomorski službi.

Končna stopnja kariere norveških kolegov je poštar, uradni načelnik, ki mu je po večini odkazan poseben delokrog. Za imenovanje je zmeraj odločilna službena doba. Poštni asistent ima 2600—3350 norveških kron, kontrolor 5700—7000, poštar 5200 do 13.000 norveških kron.

Uradniki pri okencih imajo letne doklade 200 kron (= čez 3000 Din v naši valuti). Osobje potujočih pošt dobi 60—90 norveških kron odškodnine na mesec. Uradniki pomorskih pošt so honorirani z mesečno doklado 90 do 165 norveških kron. Norveška ima 59 ambulančnih in 140 pomorskih pošt. Dopusti so po tri tedne. Če uradnik zbol, dobi vso plačo skozi štiri mesece. Pa tudi vse leto, če ni bolezni takega značaja, da bi bolnik ne mogel več opravljati službe. Delovna doba znaša na teden 48 ur. Naporna služba (ambulančna in pomorska) pa manj. Pri nočnem delu (od 21. do 6 ure) se šteje 1 ura za 5 četrti delovne ure.

Vsak uradnik mora imeti enkrat v tednu 30 ur prosto. Čezurno delo se plačuje tako, da se letna plača množi z $1\frac{1}{2}$ ter deli z 2400 in kvocient je odškodnina za eno uro čezurnega dela.

poština frankovna znamka, kot nov način plačevanja poštne.

Po nekaj poizkusih se mu je posrečil sistem »penny porta«, ki se je v kratkem času uvedel v vseh kulturnih državah. Penny porto je bilo uvedeno 10. januarja 1840. l. Določena je bila za pismo do pol unče (16 gramov) enotna pristojbina 1 penny. Prve poštne znamke so izšle v istem letu meseca maja. Tako obhaja letos poština znamka devdesetletnico svoje uporabe.

V teh 90. letih, kar rabi ves kulturni svet dnevno na milijone in milijone znamk, so se razširile te vrednotnice v nenavadni meri. V prvih desetih letih so se znamke bolj počasi uvajale. V prvih 25. letih je bilo na vsem svetu samo 1500 znamk, od teh 800 v Evropi in 400 v Ameriki. Danes imajo evropske države že 26.000 znamk, prekmorske pa 40.000. Ves čas je bilo izdanih na vsem svetu 66.000 vrst poštne znamk. V začetku so bile prav preproste, ki so pa, kakor se splošno misli, ravno s svojo enostavnostjo okusne in umetniško vplivale. Ščasoma pa

Iz Internacionalne P. T. T.

REŽIJA TELEGRAFA IN TELEFONA.

V času, ko so tudi v naši državi močni čimtelji na delu, da bi razdržavili telegraf in telefon in ju dali v izkoriščanje privatnemu (inozemskemu) kapitalu, ne bo odveč pogledati, kako se v Belgiji pripravljajo na to dobroto.

Belgijska vlada je že lani pripravila zakonski osnutek o telegrafski in telefonski režiji, katerega pa je zamenjala pred nekaj meseci z novim osnutkom, ki temelji na popolni finančni avtonomiji. Upravni svet, ki ga je predvideval stari zakonski osnutek, je odpadel, mesto njega pa je nadzorni odbor, ki ga postavlja Glavna kontrola in ki ima pregledovati račune in bilanco režije.

O osebju govori člena 21. in 22., ki se glasita:

»Čl. 21.: Predpisi, ki so v veljavi pri brzojavni in telefonski upravi na dan, ko stopi ta zakon v veljavo, ostanéjo v veljavi za osebje režije.

Čl. 22.: Brzojavna in telefonska režija daje svojim uslužbencem pokojnine, njih vdovam in sirotam pa podpore pod pogoji, ki so določeni s kraljevim ukazom. Prevzame tudi izplačila sedaj upokojenim uslužbencem, vdovam in sirotam.

Ker to besedilo ne varuje dovolj vseh pridobljenih pravic osebja, kakor tudi ne prihodnosti uslužbencev, je socialistični senator De Bruyn interpeliral poštne ministra. Ta je izjavil, da ostanejo neokrnjene vse pridobljene pravice, tako tudi one glede organizacijske svobode, personalnega zastopstva, paritetne komisije, prizivnih instanc v kvalifikacijskih in disciplinarnih zadevah.

De Bruyn je stavil nato predlog, da bi se sprejel k čl. 21. še naslednji dodatek: »Osebe se ne bo manj dobro upravljalo, kakor ko bi bilo ostalo pri brzojavni in telefonski upravi.« Toda minister je ta dodatek odklonil, češ da besedilo osnutka zadostuje, da bo ostala režija v državni upravi in da bodo tudi v bodoče vseh ugodnosti, ki se bodo dale državnim nameščencem, deležni tudi p. t. t. uslužbenici.

GOSPODARSTVO IN PROMET.

Poštno gospodarstvo Rusije trenutno ne ustreza potrebam narodnega gospodarstva. Mnogokdaj ovira razvoj narodnega gospodarstva. Razvojni tempo enega in drugega gospodarstva se ne ujemata.

Promet se je doslej takole dvignil: pisma za 111 %, karte 145 %, časopisi 1197 %, brzo-

javni promet za 200 %, telefonski promet za 490 %. Preračunano na glavo prebivalca pokaže ta porast za pisma od 2,9 na 5,7, za časopise od 5,3 na 61,5, za brzojavke od 0,14 na 0,39, za telefonske aparate od 0,002 na 0,008.

Glede na tak silni porast prometa je namesto prej predvidenih 369 milijonov na investicijah kapitala določenih sedaj 1366 milijonov rubljev, in sicer za telefonske zveze 296, za lokalni telefon 300, za kablovsko mrežo 224, za pošto 119 milijonov rubljev.

Delovna kapaciteta se ima zvišati za 265 %. Število osebja se bo pomnožilo za 54 %, to je od 89.919 na 139.150. Plače se povišajo za 60 %. Najbolj manjka inženjerjev in tehničarjev. Po petletnem načrtu bi moralo biti 5156 inženjerjev, a jih je samo 384, in mesto 21.648 tehničarjev jih je samo 2735.

Kakor vidimo, je razlika med potrebnim in faktičnim številom tako velikanska, da se »petletni načrt« mora ponesrečiti, če so se povsod tako uredili.

Prevedba v III. kategorijo.

Tako dolgo pričakovana in tolikrat urgirana prevedba uradniških zvanjnikov in služiteljev se je sedaj izvršila v prav majhnem obsegu. Od kakih 500 takih revežev, ki že par let čakajo na pripadajočo kategorijo, jih je gradbeno ministrstvo prevedlo sedaj v vsej državi samo 80 zvanjnikov v III. kategorijo, a na ljubljansko direkcijo je odpadlo od kakih 100 takih upravičencev samo osem izvoljencev, in sicer: Drolc Ciril v Murski Soboti, Godec Štefan na Pragerskem, Hudina Franc v Ptuj, Jerančič Franc na Ljubljani 2, Jereb Maks na Ljubljani 2, Rozman Matej na Mariboru 2, Uršič Emil na Ljubljani 1 in Zabel Ivan na Jesenicah na Gor.

Ministrstvo je načeloma črtalo za prevedbo vse ženske zvanjnice in služitelje, dalje pa tudi vse upravičence, ki služijo pri ministrstvu in pri direkcijah. A tudi moški zvanjniki od prometa niso došli vsi na vrsto. Ne preostane nam drugega nego upanje, da bo v novem ministrstvu — v prometnem, pod katero smo zdaj prišli, — več upoštevanja za to najbolj prizadeto osebje.

Naša direkcija, ki se resnično in iskreno trudi za prevedbo vseh upravičenih zvanjnikov in služiteljev v III. kategorijo, je zaprosila ministrstvo za pooblastilo, da bi smela v lastnem delokrogu prevajati služitelje za zvanjnice, kako bi mogla najzapravljenejši — uradniške služitelje postaviti vsaj za zvanjnice.

dobno. Vsekako je zajemljivo, da je čitati že v prvem letu poštne znamke tudi stvarne, v nekem pogledu strokovne sestavke o poštinih znamkah.

Od svojega začetka pa do današnjih dni se je izpremenilo zbiranje znamk ravno tako kakor predmet tega sporta. Najprej se je gledalo na znamko kakor na nekaj posebnega, kesneje pa je zbiranje znamk postala moda. Bila je osobito mladina, ki se je bavila z zbiranjem znamk ter je tako med seboj kakor tudi pri drugih zbujala ljubezen do filatelije. Zbiranje znamk ima svoje gmojne ugodnosti, včasih pa tudi neugodnosti. Tako n. pr. je kupil pred nekaj leti »največji« filatelst, ameriški obrtnik Artur Hind na pariški dražbi edino znano rdečo ali centno znamko iz britanske Guyane iz leta 1856. za rekordno ceno 32.000 dolarjev. Znamke z otoka Mauritia iz leta 1847. so cenjene danes na 840.000 Din. Zbiranje znamk je za vsako državo večjega ali manjšega pomena tudi z gospodarskega stališča. Po glavnih mestih mnogih držav dobite na velikih

Z 10. odborove seje OPO od 12. dec. 1930.

Pošta in prometno ministrstvo. Predsednik z zadovoljstvom ugotavlja novo izpremembo naše stroke s tem, da se je pošta pridružila k prometnemu ministrstvu, s čimer se je za enkrat ofi cialno priznalo, da je naša stroka prometna, kar so hoteli nekateri osporavati.

Predsednikovo potovanje v Beograd. OPO je prejela dne 12. t. m. od Saveza brzojavni poziv, da mora biti predsednik 14. t. m. dopoldne v Beogradu zaradi uredbe o razvrstitvi. Odbor soglasno odobri, da mora predsednik takoj odpotovati v Beograd.

Redukcija »Poštne glasnika«. Ker se je vsa do 1. 1928. prihranjena imovina lista potrošila zaradi trikratnega izhajanja mesečno ob nezvišani naročnini in ker bi pri sedanjem načinu izkazal list v prihodnjem letu občuten primanjkljaj, sklene večina odbora, da začne Poštni glasnik z Novim letom izhajati zopet samo po dvakrat na mesec, in sicer vsakega 1. in 15. v mesecu. Urednikovega predloga, naj bi se skušal obdržati list na sedanjí višini z novo organizirano akcijo nabiranja oglasov, večina odbora ni upoštevala.

Sourednik in zastopnik predstojnikov pošt. Sklepalo se je tudi o predlogu tov. Engelmana, pog. poštarja v Šmartnem v Tuhinju, ki ga je iznesel v »Poštnem glasniku« št. 28. od 1. oktobra 1930., da bi dobili predstojniki pošt posebnega zastopnika in sourednika lista. Odbor je ta predlog odklonil tako iz načelnih razlogov, kakor tudi iz dejstva, da se sami predstojniki pošt niso zavzemali za tako institucijo.

Naša prava kolinska cikorija

je postajal obrazec poštne znamke po napredujoči tehniki bolj in bolj umetno in živjeje napravljen. Filatelisti vedo, da so znamke direkten material slik glede zgodovine, zemljepisja, prirodoisja, svetovnih ved, narodnega gospodarstva, valute itd. Dandanes najslavnejši umetniki sodelujejo pri izdelavi znamk, tako da lahko govorimo o današnji poštini znamki kakor o kulturnem pojavu in jo označujemo za kulturno vizitnico naroda. Zato ni nič čudnega, da je veselje do filatelije vedno večje po vsem svetu. Filatelija je tako stara kakor poštne znamke same. Kmalu po izidu prve znamke so se začele znamke »zbirati«. Ali tedanje zbiranje znamk se nikakor ne more primerjati z današnjo filatelijo. Prva filateliska je bila na vsak način tista »mlada gospa, katera bi si želela svoje stanovanje tapetirati z obliteriranimi znamkami«, in ki je v londonskih »Times« iz leta 1840. s tem inseratom prosila podpore svojemu načrtu. V drugih listih se omenjajo stave, ali je moči v gotovem času nabrati določeno število rabljenih poštinih znamk in po-

poštinih uradih posebna filatelistična okenca, kjer se kupujejo tekoče kakor tudi starejše izdaje neuporabljenih poštinih znamk.

Sir Rowland Hill gotovo ni mislil pred 90 leti, da bi mogla pošta kdaj prodajati poštné vrednotnice ali da bi se zaradi njih opravljala posebna poštna služba.

Danes tekmujejo z znamkami stroji »Frankotip«, ki so že marsikje v rabi. Ti stroji imajo lepo bodočnost. A tudi poraba poštinih znamk stalno rase. Tako je že blizu čas, ko se bo prodala n. pr. na Češkoslovaškem v enem letu milijarda poštinih znamk. Iz početka se je mislilo, da bodo frankotipi izpodrinili znamke. Izkušnja iz zadnjih let pa kaže, da ni tako. In kakor slavi danes poštna znamka svojo devetdesetletnico, tako bo gotovo obhajala tudi svojo stoletnico in še večje in častnejše jubileje.

Razširjajte »Poštni Glasnik!«

Komunike Saveza.

Po sklepu lista smo prejeli od Saveza iz Beograda naslednji dopis:

Savez poštno - telegrafsko - telefonskih uslužbencev je imel dne 14. in 15. tega meseca svoj strokovni svet (veče) od predstavnikov svojih oblastnih organizacij iz vse Jugoslavije. Svet je imel za dnevni red: prehod p. t. t. stroke v prometno ministrstvo in njen položaj v tem resoru.

Uprava Saveza in njen svet so ostali pri svojih tradicijah: **avtonomija stroke!** S tem rezultatom dela so odšli predstavniki sveta s predsednikom Saveza s seje h. g. prometnem ministru, kjer so bili takoj sprejeti. S sprejemom in odgovorom g. ministra je delegacija vznemirjena. Poštno - telegrafsko - telefonska stroka dobi v prometnem resoru poseben položaj — posebno upravo! V tem duhu je izdelana uredba.

Prosim Vas, da objavite to v listu in da vse pozdravite.

Predsednik Saveza:

Toma S. Jovanović

To in ono.

Naš novi minister je g. ing. Lazar Radivojević. Po padcu parlamentarne vlade dne 6. januarja 1929 je bil postavljen za ministra gozdov in rudnikov ter za zastopnika ministra agrarne reforme. Pri prvi delni izpremembi vlade sta zamenjala resora gg. ministra dr. Anton Korošec in ing. Lazar Radivojević. G. dr. Korošec je pustil prometno ministrstvo in prevzel gozdarsko, a g. Radivojević je postal prometni minister in s tem od 10. decembra t. l. tudi naš minister. Pozdravljen bodi!

Ukaz o napredovanju je bil že gotov, a se zaradi izpremembe v ministrstvu ni izvršil. Ali bo g. prometni minister odobril prvotni predlog g. gradbenega ministra in kdaj ga bo skušal uveljaviti, je docela neznano. Če ne bo organizacija vzela stvari resno v roke, se je bati, da se predvidena napredovanja vobče ne bodo izvršila.

Poziv predsednika OPO v Beograd. Savez je poslal 12. t. m. organizaciji sledečo brzojavko: »Predsednik da bude četrtajstog u Beogradu radi uredbe. Predsednik Saveza.« Sodimo, da gre za uredbo o razvrščanju p. t. t. osebja po novem zakonu. V prihodnji številki bomo vsekakor poročali o stvari.

Prostovoljni prispevki. V blagajno OPO so darovale tovarišice pošte Ljubljana 1 Šraj Marija in tri neimenovane tovarišice po 100 Din, Bežljak Iva, Simčič-Znidarič Antonija in Šoštarč Dragica

po 50 Din, Rabič Pavla 40 Din in tov. Krevs Albin, pog. poštar v Brusnicah 20 Din. — Najlepša hvala. Blagajnik OPO.

Ostre besede ameriškega generalnega poštarja. V Novem Yorku je imel generalni poštar Brown govor, v katerem je zavzel ostro stališče proti zahtevam ameriških poštinih nameštencev. Dejal je, da je bilo kongresu predloženih več ko 30 raznih zahtev, ki so jih inspirirale organizacije poštinih uslužbencev. Ko bi vse te zahteve realizirali, bi bilo treba najmanj 150 milijonov dolarjev. Protestiral je proti zamišljenemu 44-urnemu tednu, proti povečanju dopustov, starostnim dokladam in dr. Rekel je: »Člani naše zakonotvorne institucije preveč poslušajo majhne organizirane skupine, a gledajo premalo na davkoplačevalce.« Sicer pa generalni poštar odobrava povišanje tuzemskih pisemskih pristojbin z 2 na 2 1/2 centa. »Union Postal Clerk« piše v svojem poročilu, da od Burlesonove dobe niso še bili poštini uslužbenci za svoje organizacijsko delovanje tako ostro kritizirani kakor danes. — Poštini odbor ameriškega kongresa je predlagal uvedbo 44-urnega delovnega tedna; ugovori generalnega poštarja proti uvedbi se niso priznali.

Protislovje. Ameriška poštna uprava se je izrekla »iz finančnih razlogov« proti 44-urnemu delavnemu tednu, po drugi strani pa je vzlic deficitu predlagala, da se zvišajo plače pomočnikom (zamenikom) generalnega poštarja od 9000 na 10.000 dolarjev, torej od sedanjih 504.000 Din kar na 560.000 Din.

Prav vesele božične praznike ter srečno novo leto 1931

želi vsem cenj. odjemalcem

Ivan Mastnak, Celje, Kralja Petra 15
trgovina z manufakturo in konfekcijo

Prav vesele božične praznike ter srečno novo leto 1931

želi vsem ptt. odjemalcem

M. RAUCH, Celje, Prešernova 4
trgovina s porcelanom in steklom

Jos. Snoj

manufakturna trgovina

Ljubljana, Prešernova ul. 3

priporoča cenj. poštinih uslužbencev svojo veliko zalogo blaga. — Dobi se tudi na obroke.

Naše cene in naši plačilni pogoji omogočijo, da si more vsakdo nabaviti

moderen radijski aparat

Obrnite se takoj na nas

RADIO LJUBLJANA

MARIBOR,
Aleksandrova 44.

LJUBLJANA,
Miklošičeva 5.

Največjo izbero vsakovrstnega usnja in čevlarskih potrebščin
priporoča

Franc Erjavec

Ljubljana, Stari trg št. 11

Dvokolasa

teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički se izdelujejo tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji, pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovška cesta št. 4

ZA GOSPODE

najboljše angl. šk. in češko sukno za obleke in površnike kakor tudi srajce, ovratnike in še mnogo drugih predmetov nudi najceneje v ogromni izbiri

manufakturna in modna trgovina

MILOŠ PŠENIČNIK / / CELJE

Kralja Petra cesta št. 5

Urar in juvelir

M. Igerjev sin -- Maribor, Gosposka ul. 15

Prodaja na obroke

Steklo in porcelan, ogledala in okvirje za slike, vsakovrstni keramični in jedilno orodje kupujte le pri tovarihi:

M. RAUCH, Celje

Prešernova ulica števil. 4.

Najlepša

božična darila

priporoča

galanterijska velet trgovina

Franjo Korman,

Maribor, Gosposka ulica števil. 3

Manufaktura, Trenchcoate.

krzno kakor sploh vse oblačilne predmete nudi po zmeranih cenah tudi na odplačilo tvrdka

L. Ornik, Maribor

Koroška cesta 9

Vesele božične praznike ter prav srečno novo leto 1931

želi vsem odjemalcem

JOSIP PLEVČAK, čevlarski mojster
Kralja Petra cesta 28

Vesele božične praznike ter prav srečno novo leto 1931

želi vsem cenjenim odjemalcem delikatesa in specerija

KAROL LOIBNER, Celje

Krasne damske plašče in obleke, zimske suknje za gospode, trenchcoate in obleke

kupite dobro in najceneje pri

Fran Lukič, Ljubljana
Stritarjeva ulica

Trgovina s kožuhovino

Filip Bizjak

krznarstvo

Ljubljana, Štefenburgova ulica št. 6

se priporoča poštinih nastavljenecem, katerim daje tudi na obroke.

POŠTARJI — člani nabavljalne zadruge dobe KAROČEVlje, Maribor, Koroška cesta 19, na mesečne obroke; cene znižane!

Tvornica dežnikov

L. Mikuš, Ljubljana

Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov in sprehajalnih palic.

Izhaja 1., II. in III. v mesecu. Naročnina na leto 24 Din, ozir. 12 Din za pol leta. Oglasi po dogovoru. Čekovni račun št. 11.834.

Rokopise je pošiljati uredništvu »Poštnega glasnika« v Ljubljani, Pred Prulami 1. Reklamacije, oglase in drugo pa na upravo lista S. Jakoba trg 2. Za »Konsorcij Poštnega glasnika« izdaja in ureja Joško Jakše v Ljubljani. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jezeršek v Ljubljani.